

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๕ เดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายดำรงค์ อรุณจรัส
๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๒๙๖/๒ บ้านป่าไร่ หมู่ที่ ๘ ตำบลพรหมสวัสดิ์ อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ
โทรศัพท์ ๐๘๙-๖๒๗๒๗๐๘ Facebook-..... Line-.....
เกิด พ.ศ. ๒๕๔๕ ปัจจุบันอายุ ๓๓ ปี
๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง
๕. ระดับการศึกษา ประถมศึกษาที่ ๖
สถานบันการศึกษา โรงเรียนบ้านป่าไร่
คณะ/สาขาวิชา -
๖. อาชีพปัจจุบัน
☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว
☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร
ระบุ.....
๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๓๕๗,๕๐๐ บาท/ปี
๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๗

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ข้าว
๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๒ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย
- ๑) แปลงเรียนรู้ด้านผักสวนครัว

๒) แปลงเรียนรู้ด้านปศุสัตว์

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๓ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

- ๑) เศรษฐกิจพอเพียง
- ๒) การลดต้นทุนการผลิต
- ๓) การเพิ่มผลผลิต

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย
หลักสูตรการลดต้นทุนการผลิต
- ๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย
หลักสูตรการเพิ่มผลผลิต
- ๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย
 - ๑) การพัฒนามาตรฐานคุณภาพสินค้า
 - ๒) เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่

หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตรการลดต้นทุนการผลิต

วัตถุประสงค์

- เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการผลิตสินค้าเกษตรต่างๆ เพื่อเพิ่มผลกำไรและรายได้ให้กับเกษตรกร รวมถึงการสร้างที่ยั่งยืนให้กับภาคการเกษตรในระยะยาว

เนื้อหา

๑) การเตรียมดินดี ดินเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญในการปลูกพืช ดินที่ปลูกจะต้องมีความอุดมสมบูรณ์หลังการเก็บเกี่ยวผลผลิตเสร็จสิ้น ถ้าทำการปลูกต่อจะไถตะ เพื่อไถหมักดินและใบสดของพืชที่ทิ้งในแปลง รวมทั้งวัชพืชที่ขึ้นในแปลงโดยทิ้งไว้ประมาณ ๑๕ - ๒๐ วัน เพื่อหมักให้วัชพืชเน่าเปื่อย หากจะบำรุงดินโดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ สามารถทำการหว่านปุ๋ยให้ทั่วทั้งแปลง เมื่อดินมีความชื้นเพียงพอก็ทำการไถอีกครั้ง เรียกว่าไถแปร หลังจากนั้นทำการปลูก

๒) ปรับปรุงและบำรุงดิน การจัดการดินเพื่อให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ เหมาะสมต่อการปลูกพืช และให้ผลผลิตที่ดีอย่างยั่งยืน โดยอาจทำได้หลายวิธี เช่น การเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน การใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด หรือน้ำหมักชีวภาพ การปรับปรุงโครงสร้างดิน การปลูกพืชคลุมดิน หรือการจัดการน้ำและธาตุอาหารอย่างเหมาะสม

๓) การวางแผนการปลูกให้เหมาะสมกับฤดูกาล เป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้ได้ผลผลิตที่ดีและมีประสิทธิภาพ โดยต้องพิจารณาปัจจัยต่างๆ เช่น สภาพอากาศ ดิน และความต้องการของตลาด เพื่อเลือกชนิดพืชที่เหมาะสม และจัดการระบบน้ำและปุ๋ยอย่างเหมาะสม รูปแบบการถ่ายทอดความรู้

รูปแบบการถ่ายทอดความรู้

- การเรียนรู้ร่วมกัน (Coaching & Mentoring) คือกระบวนการพัฒนาบุคคลโดยอาศัยการให้คำแนะนำและการสนับสนุนจากผู้มีประสบการณ์หรือผู้เชี่ยวชาญ เพื่อช่วยให้บุคคลนั้นพัฒนาทักษะ ความรู้ และศักยภาพของตนเองให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น ทั้งการโค้ชและการให้คำปรึกษาต่างก็มีเป้าหมายเพื่อการเติบโตและความสำเร็จของผู้เรียนรู้ แต่มีวิธีการและลักษณะที่แตกต่างกัน

- แพลตฟอร์ม เป็นแหล่งศึกษา ค้นคว้า ทดลอง และเรียนรู้มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ด้านการเกษตรแก่เกษตรกรและผู้สนใจ

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

- ๑) เตรียมความพร้อม (ศึกษานโยบาย, รวบรวมข้อมูล, เตรียมข้อเสนอ)
- ๒) เข้าไปสื่อสารขอมีส่วนร่วม (ติดต่อสำนักงานเลขานุการ/เกษตรจังหวัด/อำเภอ)
- ๓) ร่วมเวิร์กช็อป/ประชุมเชิงปฏิบัติการ (มีส่วนร่วมออกแบบปัญหา-แนวทาง)
- ๔) ช่วยร่าง/เสนอร่างแผนปฏิบัติการ (กิจกรรม วัตถุประสงค์ งบประมาณ ดัชนีชี้วัด)
- ๕) ตรวจสอบ-ปรับแก้ และรับรอง (validation meeting)
- ๖) ติดตาม/ประเมินและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

- ๑) รวบรวมข้อมูลพื้นฐานของ ศพก.
- ๒) วิเคราะห์สถานการณ์
- ๓) ประชุมกลุ่มย่อยภายใน ศพก.
- ๔) ประชุมบูรณาการระดับตำบล/อำเภอ

- ๕) กำหนดรายละเอียดแผนราย ศพก.
- ๖) ตรวจสอบและปรับปรุง
- ๗) เสนอแผนต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด
- ๘) ประกาศใช้และเริ่มดำเนินการ

ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผน

ประธานศพก. (เป็นผู้ประสานและนำการจัดทำ)

คณะกรรมการ ศพก.

ตัวแทนเกษตรกรในเครือข่าย ศพก.

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร (เกษตรตำบล/อำเภอ/จังหวัด)

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

- เพื่อพัฒนาตนเองให้เป็นเกษตรกรต้นแบบในชุมชน
- เพื่อพัฒนาอาชีพการเกษตรที่ตนมีให้ดียิ่งขึ้น

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า วางแผนและคาดการณ์ผลที่คาดว่าจะได้รับไว้ล่วงหน้าให้ได้พร้อมที่จะสร้างภูมิคุ้มกันที่สามารถรองรับทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง แน่นอนว่าไม่มีใครทำทุกอย่างเป็นตั้งแต่เกิด เมื่อเริ่ม

เข้าทำงานแรกก็มีโอกาสได้ทำงานกับหัวหน้าเก่ง ๆ และเรียนรู้ทักษะต่าง ๆ ที่ผู้มีประสบการณ์ถ่ายทอดให้ และอาศัยเรียนรู้จากพนักงานที่เราเคยประสบปัญหาเกิดขึ้นจริง อาจสอบถามถึงกรณีต่าง ๆ ที่ผู้มีประสบการณ์เคยเจอเคยผ่านมาให้ฟัง ๆ เล่าให้ฟัง เพื่อเตรียมตัวโดยไม่ต้องรอให้ปัญหาเกิดขึ้นก่อนแล้วค่อยไปถาม แล้วเราจำไปใช้ครบเวลาท้อหรือเจออุปสรรค ไม่ท้อไม่ถอยคิดในแง่บวก ย้อนดูของคนที่ประสบความสำเร็จของผู้อื่นเพื่อเป็นแนวทางเพื่อมาเป็นแรงผลักดันและเกิดแนวคิดใหม่ๆ ร่วมพูดคุยกับผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ เพื่อให้เกิดแนวทางใหม่ ทบทวนข้อผิดพลาดที่ผ่านมาเพื่อไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดอีกครั้ง

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

การใช้หลักวิชาการในการทำการเกษตร คือการวางแผนและจัดการการผลิตอย่างเป็นระบบ มีการใช้ข้อมูลวิเคราะห์ และ ทดลอง เพื่อให้ได้ผลผลิตสูง มีคุณภาพ และคุ้มค่าต้นทุน

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

- วิเคราะห์ปัญหาและความต้องการ
- เลือกเทคโนโลยี/นวัตกรรมที่เหมาะสม
- วางแผนการนำไปใช้
- ติดตั้งและดำเนินการ
- เฝ้าติดตามและบันทึกข้อมูล
- ประเมินผลและปรับปรุง
- ขยายผลและถ่ายทอดความรู้

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

- สำรวจพื้นที่และกำหนดเป้าหมายผลิต
- เก็บตัวอย่างดินส่งวิเคราะห์หาค่าพื้นฐาน
- ศึกษาผลวิเคราะห์ และคำนวณความต้องการธาตุอาหารของพืชตามเป้าหมายผลิต
- เลือกชนิดปุ๋ยและวิธี/เวลาให้
- เลือก/ทดสอบพันธุ์พืชที่ทนสภาพ/ต้านโรค-แมลง
- จัดการศัตรูพืชและโรคโดยวิธีผสมผสาน (IPM)
- ติดตามประเมินผลและปรับปรุง

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยี มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑)	ข้าว	พื้นที่ปลูกจำนวน	๗-๐-๐	(ไร่-งาน-วา)
๑.๒)	ยางพารา	พื้นที่ปลูกจำนวน	๒-๒-๐	(ไร่-งาน-วา)
๑.๓)	มะม่วง	พื้นที่ปลูกจำนวน	๑-๒-๐	(ไร่-งาน-วา)
๑.๔)	กล้วย	พื้นที่ปลูกจำนวน	๑-๒-๐	(ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๑ ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑)	ปลานิล	จำนวน	๒๐๐๐	(ตัว)
------	--------	-------	------	-------

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๒ ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑)	สุกร	จำนวน	๑๕	(ตัว)
๓.๒)	ไก่ไข่	จำนวน	๑๐๐	(ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....-.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑)-..... จำนวน.....-.....(หน่วย.....)

๔.๒) จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า ข้าว มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑)	ไถดะ	เป็นเงิน	๒๕๐	บาท/ไร่
๑.๒)	ไถแปร	เป็นเงิน	๒๕๐	บาท/ไร่
๑.๓)	ไถหว่าน	เป็นเงิน	๒๕๐	บาท/ไร่
๑.๔)	ปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด	เป็นเงิน	๓๒๐	บาท/ไร่
รวมต้นทุนการผลิต		๑,๐๗๐	บาท/ไร่	
รายได้		๓,๒๐๐	บาท/ไร่	

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรรูปแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ผักสวนครัว ไข่ไก่

เฉลี่ยรายได้วันละ ๓๐๐ บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ยางพารา

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ ๒๐๐๐ บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ กล้วย ปลา สุกร

เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๑๐๐๐๐ บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ข้าว ผลไม้

เฉลี่ยรายได้ปีละ ๒๕๐๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

๑) ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง

- ได้รับองค์ความรู้ใหม่ ๆ เช่น เทคนิคการปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ การจัดการดิน น้ำ ปุ๋ย และการป้องกันศัตรูพืชอย่างถูกวิธี
- เพิ่มผลผลิตและคุณภาพสินค้า เนื่องจากนำวิธีการทางวิชาการและเทคโนโลยีมาปรับใช้
- ลดต้นทุนการผลิต ด้วยการใช้น้ำและสารเคมีอย่างเหมาะสมตามค่าวิเคราะห์ดิน หรือการใช้น้ำปุ๋ยอินทรีย์
- มีรายได้เพิ่มขึ้น จากการขายผลผลิตคุณภาพสูงหรือการแปรรูปเพิ่มมูลค่า
- พัฒนากิจกรรมเป็นวิทยากร สามารถถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่นได้

๒) ประโยชน์ที่เกิดเกษตรกรรายอื่น

- เข้าถึงความรู้และนวัตกรรม โดยไม่ต้องทดลองเองทั้งหมด ลดความเสี่ยงจากการทำเกษตรแบบลองผิดลองถูก
- สามารถนำวิธีการไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ของตน ทำให้ได้ผลผลิตที่ดีขึ้น
- มีเครือข่ายเกษตรกรแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- เข้าถึงช่องทางตลาดหรือการรวมกลุ่มจำหน่าย ที่ได้จากการประสานงานผ่าน ศพก.

๓) ประโยชน์ที่เกิดกับชุมชน

- สร้างชุมชนเกษตรที่เข้มแข็ง เพราะมีศูนย์กลางความรู้และกิจกรรมร่วมกัน
- กระตุ้นเศรษฐกิจท้องถิ่น จากการซื้อขายผลผลิตและวัตถุดิบในพื้นที่
- อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้วยการทำเกษตรที่ลดการใช้สารเคมีและจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน
- เป็นแหล่งเรียนรู้ให้เยาวชนและผู้สนใจ ทำให้ชุมชนเป็นต้นแบบด้านการเกษตร
- สร้างภาพลักษณ์ที่ดีของพื้นที่ ทำให้หน่วยงานภายนอกสนใจเข้ามาสนับสนุนและพัฒนา

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

- ระบบให้น้ำแบบสปริงเกอร์ ลดการใช้น้ำเกินความจำเป็น และช่วยกระจายน้ำตรงจุดรากพืช
- การใช้น้ำปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยหมักชีวภาพ ลดการใช้น้ำปุ๋ยเคมี ช่วยฟื้นฟูโครงสร้างดิน

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

- ด้านน้ำ: ลดปริมาณการใช้น้ำลง ๒๐-๕๐% และใช้ซ้ำได้มากขึ้น
- ด้านดิน: เพิ่มความอุดมสมบูรณ์และลดการปนเปื้อนสารเคมี
- ด้านอากาศ: ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการใช้น้ำปุ๋ยและเชื้อเพลิง
- ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ: เพิ่มจำนวนแมลงและสัตว์ที่เป็นประโยชน์ในแปลง

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

ได้นำความรู้ด้านข้อมูลพื้นฐานการเกษตรและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับพื้นที่ ถ่ายทอดให้กับเกษตรกรในชุมชน ผ่านการจัดอบรม การสาธิต การศึกษาดูงาน เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำไปปรับใช้ในแปลงของตน ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และรักษาสินแวดล้อมในพื้นที่

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

ศพก. ได้ดำเนินการเป็นศูนย์กลางในการให้บริการแก่เกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเปิดพื้นที่เป็นจุดอบรมและศึกษาดูงานด้านการเกษตรในสาขาที่เชี่ยวชาญ จัดกิจกรรมสาธิตขั้นตอนการผลิต การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม และการจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงทำหน้าที่เป็นวิทยากรในการถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์แก่กลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ได้อย่างยั่งยืน

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการให้คำปรึกษาและสนับสนุนการแก้ไขปัญหาทางการเกษตรแก่เกษตรกรในพื้นที่ โดยอาศัยองค์ความรู้ ประสบการณ์ และข้อมูลเชิงวิชาการ เพื่อวิเคราะห์สาเหตุและหาวิธีแก้ไขที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของเกษตรกร นอกจากนี้ยังให้บริการรับเรื่องร้องเรียน ข้อเสนอแนะ และข้อขัดข้องจากเกษตรกร เพื่อนำไปประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและดำเนินการแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

ให้บริการข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรแก่เกษตรกรในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านสถานการณ์การผลิต ราคาผลผลิต นโยบายและมาตรการสนับสนุนจากภาครัฐ ตลอดจนข่าวสารด้านการตลาด และการค้าสินค้าเกษตร นอกจากนี้ยังให้บริการด้านวิชาการเกษตร โดยเผยแพร่ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเกษตรที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพ และพัฒนาคุณภาพผลผลิตได้อย่างยั่งยืน

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

มีเครือข่าย ศพก.ที่นำความรู้ไปปฏิบัติ

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

ให้บริการข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรแก่เกษตรกรในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านสถานการณ์การผลิต ราคาผลผลิต นโยบายและมาตรการสนับสนุนจากภาครัฐ ตลอดจนข่าวสารด้านการตลาด และการค้าสินค้าเกษตร นอกจากนี้ยังให้บริการด้านวิชาการเกษตร โดยเผยแพร่ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเกษตรที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพ และพัฒนาคุณภาพผลผลิตได้อย่างยั่งยืน

๔.๑.๗ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

- ร่วมกับคณะกรรมการ ศพก. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กำหนดแผนงานประจำปีและกิจกรรมต่าง

- ประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และสถาบันวิชาการ เพื่อสนับสนุนงบประมาณ อุปกรณ์ และองค์ความรู้

- ถ่ายทอดความรู้เชิงวิชาการและประสบการณ์จริงให้แก่เกษตรกร
- สนับสนุนให้เกษตรกรปรับตัวตามสภาพภูมิอากาศ ลดต้นทุน และเพิ่มผลผลิต
- ประสานงานกับเกษตรกรเครือข่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาและแก้ปัญหาในพื้นที่
- จัดอบรม สาธิต และกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับเกษตรกรในชุมชนและนอกพื้นที่
- จัดทำแปลงสาธิตหรือแปลงเรียนรู้ที่เกษตรกรสามารถดูงานและนำไปปรับใช้ได้จริง
- สร้างเครือข่ายเกษตรกรต้นแบบเพื่อเป็นพี่เลี้ยงให้กับเกษตรกรรายอื่น
- ปรับปรุงวิธีการทำงานและแผนการผลิตให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและตลาด
- นำข้อเสนอแนะจากเกษตรกรและหน่วยงานมาพัฒนา ศพก. ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

- ได้ทำหน้าที่เป็นต้นแบบให้เกษตรกรเห็นถึงการทำการเกษตรอย่างมีหลักวิชาการ
- เป็นศูนย์กลางการถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัย เพื่อให้เกษตรกรปรับตัวต่อสภาพ

เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

- ทำหน้าที่เป็นผู้นำในตำแหน่งที่ได้รับการแต่งตั้งหรือเลือกตั้ง เช่น ประธานคณะกรรมการ

ศพก.

- วางแผนและกำหนดทิศทางงานด้านการเกษตรของชุมชน
- ประสานงานกับหน่วยงานราชการ องค์กรท้องถิ่น และเครือข่ายเกษตรกร
- ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อปรับปรุงให้เกิดประสิทธิภาพ
- เป็นผู้แทนชุมชนในการเข้าร่วมประชุม อบรม และนำความรู้กลับมาเผยแพร่

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

- สละเวลา ใช้เวลาส่วนตัวเพื่อเข้าร่วมประชุม วางแผน และติดตามงานพัฒนาด้านการเกษตรในชุมชน แม้จะมีการกิจส่วนตัว

- สละแรงกาย ลงพื้นที่ช่วยงานกิจกรรมของ ศพก. เช่น การสาธิตการผลิต การจัดงานแสดงสินค้า หรือปรับปรุงพื้นที่สาธารณะ

- สละทรัพยากรส่วนตัว เช่น อุปกรณ์การเกษตร พื้นที่แปลงทดลอง หรือค่าใช้จ่ายส่วนตัว เพื่อสนับสนุนกิจกรรมของชุมชน

- สละความสะดวกสบาย เพื่อทำงานในสภาพแวดล้อมที่ยากลำบาก เช่น การทำงานกลางแดด ฝน หรือเดินทางไกล

- ยึดประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก ตัดสินใจดำเนินงานโดยคำนึงถึงผลดีต่อชุมชนมากกว่า ผลประโยชน์ส่วนตัว

- สร้างความสามัคคี ช่วยประสานความร่วมมือให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

อย่าหยุดพัฒนาตัวเอง ปัญหาทุกอย่างมีทางออกเสมอ

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

ประธานศูนย์เรียนการเพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตร

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรจาก สำนักงานเกษตรอำเภอพยุห์

ผู้นำชุมชนและกรรมการหมู่บ้าน

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

- กำหนดวัตถุประสงค์

- วางแผนการดำเนินงาน

- รวบรวมข้อมูล

- วิเคราะห์ข้อมูล

- สรุปและจัดทำรายงาน

- เผยแพร่และนำไปใช้

เครื่องมือที่ใช้ การสนทนากลุ่ม เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ การสังเกต และลงพื้นที่ดูการปฏิบัติงานจริง

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

- การรวบรวมข้อมูลไม่ครบถ้วน บางครั้งเอกสารหรือข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้องกระจัดกระจาย ทำให้การถอดบทเรียนไม่สมบูรณ์

- ขาดการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทำให้ข้อมูลที่ได้ไม่ครอบคลุมมุมมองทั้งหมด

- ข้อจำกัดด้านเวลา การนัดหมายผู้ให้ข้อมูลอาจไม่สะดวกตรงกัน ส่งผลให้ขั้นตอนล่าช้า

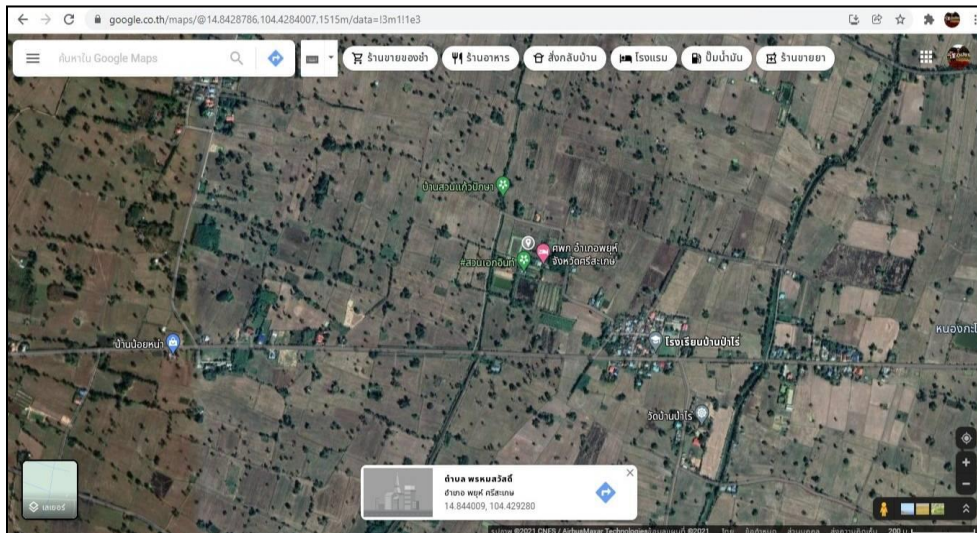

*****หมายเหตุ** ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

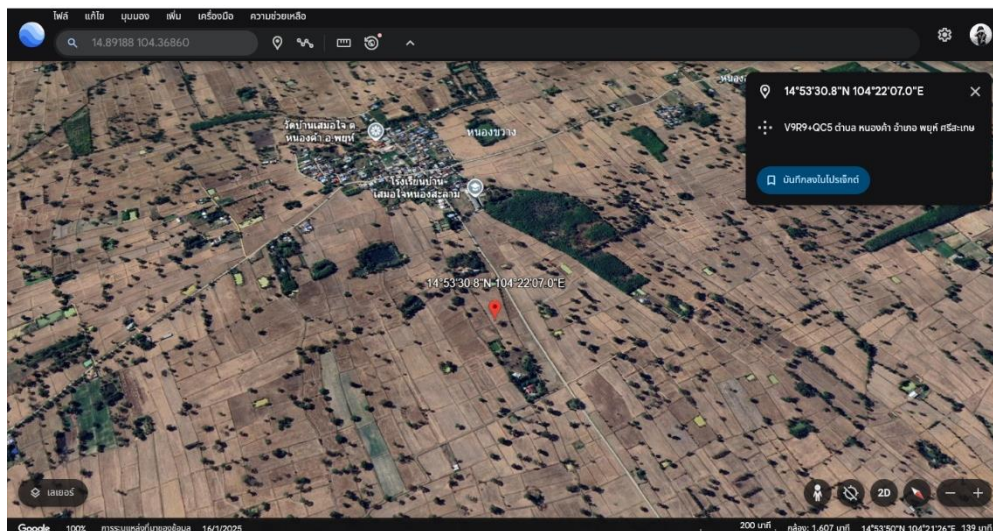
๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย

แสดงที่ตั้ง ศพก.

แสดงที่ตั้ง ศพก. เครือข่าย